

TEČAJ ZA VODJO SKUPINE

Zaščita in reševanje (ZiR)

Predavatelj: Mirko Slatenšek, VGČ 2.st.

April 2010

UČNA SNOV

- Osnovni pojmi – predpisi in pomen
- Delovanje sistema za zaščito in reševanja nesreč – pogled z vidika ZiR
- Vedenje ljudi ob nesrečah
- Vedenje in reakcije ogroženih in prizadetih
- Vedenje in reakcije reševalcev
- Reševanje nastalih psihosocialnih problemov

Vedenje ljudi ob nesrečah

Ob nesrečah se vedenje ljudi spremeni zaradi počutij in čustev, ki jih pri tem doživljajo. Normalna počutja in čustva, ki jih ljudje vedno doživijo ob nesreči:

- tesnoba
- depresivnost
- strah
- nemoč
- žalost
- občutek krivde
- sram
- jeza
- razočaranja

Vedenje ljudi ob nesrečah

- **Tesnoba** je neprijeten občutek napetosti in zaskrbljenosti
- **Depresivnost** je bedno razpoloženje, izguba zanimanja za zunanji svet, občutek utrujenosti in apatije, prevladujoč negativni pogled na sebe in druge
- **Strah**, da se bo kaj pripetilo nam ali našim bližnjim, da bomo ostali sami ali da bomo morali zapustiti bližnje, da bomo odpovedali, da se bo nesreča ponovila

Vedenje ljudi ob nesrečah

- **Nemoč**, saj krize pokažejo tako našo moč kot nemoč
- **Žalost** zaradi mrtvih, ranjenih in vseh drugih izgub
- **Občutek krivde**, ker smo bolje preživeli nesrečo kot drugi, ostali živi, nepoškodovani, z imetjem, zaradi obžalovanje nečesa, česar nismo storili
- **Sram**, ker smo se pokazali kot nemočni, čustveni, ranljivi in ker smo potrebovali pomoč, ker se nismo vedli tako, kot bi si želeli

Vedenje ljudi ob nesrečah

- **Jeza** na tisto, kar se je zgodilo, na tisto (tistega), ki je povzročil(o) nesrečo ali dopustil(o), da se je zgodila, na krivičnost in nesmiselnost vsega, na sram in ponižanje, na pomanjkanje pravega razumevanja pri drugih, na učinkovitost
- **Razočaranja**, ki se izmenjujejo z upanjem na prihodnost, na boljše čase

Vedenje ljudi ob nesrečah

Naštete izkušnje so posebej hude, če je v nesreči:

- umrlo veliko ljudi
- če je bila njihova smrt nenadna, nasilna ali pa se je pojavila v strahotnih okoliščinah
- če trupel niso odkrili
- če je bila povezanost z umrlim zelo tesna
- če smo pred tem imeli slabe odnose z umrlim
- če se je pred dogodkom zvrstilo veliko drugih stresov.

Vedenje ljudi ob nesrečah

Ljudje ob nesrečah pogosto reagirajo:

- panično
- reagirajo neracionalno
- zganjajo histerijo
- zapustijo kraj dogodka

Vedenje in reakcije ogroženih in prizadetih

Reakcije ogroženih in prizadetih:

- paničnost zaradi bolečin, skrbi za lastno zdravje in življenje, morebitne uklešččnosti in ujetosti, krivde, nemoči,
- neracionalno ukrepanje

Vedenje in reakcije reševalcev

Pri slehernem reševalcu, še posebej pa pri tistih, ki se v resničnih razmerah reševanja znajdejo prvič ali redko se pojavi eno ali več prej navedenih počutij in čustev. Ta lahko imajo za posledice nepredvidena ravnanja reševalcev, s čimer lahko ogrozijo sebe, druge reševalce ali tiste, ki jih rešujejo. Zato mora izkušeni vodja poznati in predvideti reakcije ljudi, ki jih vodi.

Vedenje in reakcije reševalcev

Vodja lahko reševalcu zaupa le tiste naloge za katere je siguren, da jih bodo zmogli. Vodja mora skrbeti, da zaradi različnih psihičnih reakcij reševalcev (članov skupine) znotraj skupine ne pride do nesoglasij, nespoštovanja, nezaupljivosti, To lahko doseže le z dobrim poznavanjem vsakega posameznika, vnaprejšnjo pripravo članov skupine na možne situacije pri reševanju, dobro organizacijo dela, opazovanjem dela skupine in takojšnjo reakcijo ob nastali kritični situaciji.

Vedenje in reakcije reševalcev

Psihosocialne (duševen in družben v medsebojnem odnosu) probleme nastale med reševalci ali med reševalci in udeleženci nesreče rešujemo:

- strpno
- sproti
- na osnovi dejstev
- dejstva predstavimo in podamo vljudno vendar brez olepševanja dejanskega stanja
- delovati skušamo pomirjujoče